

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1620 usque ad annum 1623

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118855

§. 33. Contentio inter Facultatis Theologicæ Doctores & Patrem Arnulphum Jesuitam habita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67344](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67344)

§. XXXIII.

Sæc. XVII.
A. C. 1620.*Contentio inter Facultatis Theologice Doctores & Patrem Arnulphum Jesuitam habita.*

Habebatur die decima septima Decembris anni prioris in Sorbonæ *Argentæ tom. 2.*
 aula sollemnis disputatio, in qua Nicolaus Isambertus Præsidis, Jacobus vero Vignierus designatus Trecensis Episcopus Propugnantis partes obibant: Primam sedem occupabat Hugo Bentivolius Apostolicæ Sedis Nuntius, quem ordine suo sequebatur Condæus Henricus Borbonius Princeps, cujus auspiciis disputatio erat dicata: Ad-
Conclus. & jud. Facult. Paris. p. 118.
 erant quoque præter frequentem Nobilium coronam Valesius Agathensis, & Borbonius Metensis, Noviomensis, Lingonensis, & Bellovacensis Episcopi, necnon Lugdunensis & Bituricensis Archipræsules, unacum Vantadurio Duce. Insuper Princeps Condæus Patrem Arnoux seu Arnulphum Jesuitam, qui Regi a Concionibus & confessionibus erat, necnon Patrem Meratum defendentis Avunculum eo fine adduxerat, ut Pater Arnulphus argumentum proponere permetteretur, tacitoque consensu Jesuitæ sensim in Sorbonam irrepere possent: Priusquam igitur

Sæc. XVII. tur disputationi initium fieret, Prin-
 A.C. 1620. ceps cum Filesaco, qui ex senioribus
 Sorbonæ Theologis longe celebratissi-
 mus erat, remotis arbitris collocutus,
 eidem significabat, quod a Rege ius-
 sus, atque a Luynæo rogatus, con-
 cordiam inter Parisinæ Facultatis Do-
 ctiores & Jesuitas stabilire intenderet,
 eoquod hæc dissensio in Hugonotarum
 incrementum & Catholicæ Religionis
 opprobrium cederet: Ad hæc vero in-
 trepide reposuit Filesaccus, quod con-
 tentio, si quæ inter eos esset, nullate-
 nus Religionem spectaret: Instabat
 Princeps, quod Rex, Jesuitas sicut ci-
 vitati, ita & Parisinæ Universitati ple-
 no jure restitui petat: hanc in rem
 Condæus Regium edictum prælegit,
 postquam vero ad ea pervenerat ver-
 ba, quibus dictum, quod Rex *ob de-*
fectum eorum, qui tam literas docerent,
 quam Religionem, pietatemque instil-
 larent, Jesuitas revocarit, mox File-
 sacus, qui hæc verba instigante Ar-
 nulpho in Regium edictum intrusa fuis-
 se noverat, Condæo respondit, hanc
 rationem a Jesuitis falso in eorum li-
 bello supplici fuisse allatam, eoquod
 multis ante Jesuitarum adventum sæ-
 culis Universitas semper longe celebra-
 rimis floruerit Doctoribus, nec etiam-
 num Studiorum exercitationes defi-
 ciant,

ciant, cum sex Theologiæ Doctores Sæc. XVII.
 quotidie per plures horas cum summo A. C. 1620.
 applausu doceant: Fatebatur equidem

Princeps hanc causam perperam
 fuisse allegatam, reponebat tamen
 se coram Patre Arnulpho declara-
 turum, quod hucusque quidem Je-
 suitis, cum eos Gallicæ Nationi in-
 festos & a Regis obsequio alienos cre-
 didisset, parum fuisset propitius, nunc
 vero illos utpote Regi addictos, pro
 viribus tueri, paratus esset: *noveris*
enim Filesace, addebat Princeps, *quod*
tanta sit Patris Arnulphi apud Regem au-
thoritas, ut tot, quot ei libuerit, Regis
mandata atque edicta, necnon Sanctioris
Consilii, si voluerit, duodecim decreta quo-
tidie extorquere valeat: proin non extre-
ma, sed mitiora remedia sunt tentanda.

Ad hæc nonnihil commotior respondit
 Filesacus, *Regi integrum est, Sorbonam*
evertere, & novam erigere, ast videbit.
 . . . sermonis sui cursum reverentia
 Principis inhibuit, addere tamen in-
 tenderat, quod Religioni Regnoque
 maximum exinde damnum immineret.
 Tum vero Arnulphus Universitatis de-
 cretum, quo illi, qui alibi quam sub
 Sorbonicis Magistris operam Theolo-
 gicis disciplinis dederint, a Facultate
 arcerentur, injustitiæ postulabat, eo-
 quod per illud Studiosorum frequentia

Hist. Eccles. Tom. LVII.

H in

Sæc. XVII. in Societatis Collegiis impediretur:
A. C. 1620. demum hoc edictum a Regio Senatu
 jure fuisse revocatum ajebat, petens,
 ut deinceps Jesuitæ in eodem jure,
 quo PP. Maldonatus & Tyrius in Uni-
 versitate ante Societatis ejectionem
 fruebantur, reponerentur. Ad hæc
 autem Filesacus reposuit, quod hoc
 Sorbonæ decretum jam a multis retro
 sæculis in usum fuerit deductum, no-
 vissime autem duntaxat innovatum,
 econtra autem Regii Senatus edictum,
 quod contra præfatam Facultatis legem
 P. Arnulphus impetrasset, sit luculen-
 ter iniquum, & adulteratum, eo quod ibi-
 dem referatur, illud *partibus auditis*
 fuisse conditum, cum tamen nullus
 omnino Facultatis Doctor tum fuerit
 vocatus, vel auditus: ad hoc autem
 reponente Arnulpho, quod ipsemet Fi-
 lesacus Universitatis nomine sese huic
 decreto opposuisset, hic ejusmodi op-
 positionem nonnisi quarto anno post e-
 ditum decretum Jesuiticum fuisse inter-
 positam ostendit, de cetero autem So-
 cietatis causam in pleno Facultatis con-
 fessu, non autem privato colloquio esse
 dirimendam, illudque Regii Senatus
 edictum in gravem Sorbonæ contume-
 liam ab Arnulpho fuisse obtentum sub-
 junxit: reponente autem præiato Pa-
 tre, quod Universitatis edictum non
 minus

minus Societati injuriosum sit, Filesa-
cus eidem respondit, quod Facultatis
edictum Jesuitas non nominasset, e-
contrario autem Jesuitæ decretum con-
tra Sorbonam extortum in publicis pla-
teis affigi, & per circumforaneos his
verbis: *Senatus consultum contra Sorbo-
næ edictum*, proclamari curarint, non
sine maxima Sorbonæ infamia, & Re-
ligionis Catholicæ damno, cum impo-
sterum omnes Facultatis censuræ in
hæreticos, eorumque libros pronun-
tiatæ a populo passim ludibrio habe-
rentur.

§. XXXIV.

*Hujus dissidii, ac disputationis
successus.*

His, pluribusque aliis ultro citroque
disceptatis, tandem Princeps Con-
dæus Disputationis locum ingressus est;
mox vero instigantibus Jesuitis Vigne-
rius Disputantis Parens quosdam Sor-
bonæ Doctores interrogabat, nam Je-
suitæ ad disputandum parati in Prin-
cipis gratiam argumentari, a Facultate
permitterentur? cui tamen a Filesaco
responsum, facultatem suas habere le-
ges, & constitutiones. Porro in po-
meridiana disputatione Princeps The-
sin, quam a Lescoto Bacalaureo postea

*Extrakt. ex
monum. Fa-
cult. Paris.
relat. Mag.
Bouvoti
2. Jan. 1620.*